

MEGBÍZÁSI DÍJ ÉS KÖLTSÉGEK - SIKERDÍJAS MEGÁLLAPODÁS FELMONDÁSA

Erre irányuló konkrét megállapodás hiányában a sikerdíjként meghatározott megbízási díj a szerződés idő előtti megszűnése esetén nem váltható át az elvégzett munka mennyisége után számítandó részarányos megbízási díjra; továbbá a megbízás ellátása során felmerült költségek külön, sikerdíjon felüli megtérítésére sem tarthat igényt a megbízott (Ptk. 6:278.§ (1),(2) és (4) bekezdése)

Az adós ellen elrendelt felszámolási eljárás kezdő időpontja 2011. május 19.

A kifogásoló a 2020. március 3. napján előterjesztett kifogásában előadta, hogy 2015. május 27. napján az adós cég felszámolójával kötött ügyvédi megbízási szerződés alapján az adós cég, mint felperes és a S.M. Zrt. mint alperes között indított polgári peres eljárásban az adós cég jogi képvisletét látta el egészen a megbízási szerződés felszámoló általi, 2019. november 4. napján történt felmondásig.

A kifogásoló és az adós cég felszámolója által 2015. május 27. napján kötött ügyvédi megbízási szerződés 3. pontja szerint: „a megbízás ellátása során kifejtett ügyvédi tevékenység tartalma – így különösen irattanulmányozás, tanácsadás, beadványkészítés, levélkészítés, okiratszerkesztés, bíróság előtti eljárás, tárgyalási jelenlét stb. Felek megállapodnak, hogy a jogi képvislet ellátásáért csak sikerdíj illeti meg a megbízottat, amelynek összegéről később állapodnak meg.”

Előadta, hogy a fenti peres eljárásban 2020. január 27. napján - a kifogásoló által kifejtett érvekre és a korábban az általa perbe vitt kúriai döntésre figyelemmel - a kereseti kérelemnek megfelelő ítélet született.

Álláspontja szerint azzal, hogy a felszámolóbiztos az ügyvédi megbízási szerződést felmondta, az ügyvédi munkadíj és költségek ellenértéke esedékessé vált, ezért a kifogásoló keltezés nélküli levélben iratszallítás költség címén 62.863,- Ft, az iratok feldolgozása címén 4.125.000,- Ft, útiköltség címén 291.908,- Ft és ügyvédi munkadíj címén 12.210.000,- Ft, mindösszesen 16.689.771,- Ft + Áfa, azaz 21.196.009,- Ft ügyvédi munkadíj 8 napon belüli megfizetésére szólította fel a felszámolót. Az ügyvédi munkadíj számításakor a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdése szerinti óradíjat vette figyelembe, és a fenti igényt a Cstv. 57.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti felszámolási költségként kérte megfizetni.

A felszámoló a kifogásoló által igényelt megbízási díjat nem fizette meg, hanem a 2020. február 10. napján kelt levelében a kifogásoló által igényelt díjat mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta, ezért a kifogásoló 2020. március 3. napján kifogást terjesztett elő. Kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze a felszámolót az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 51.§ (1) bekezdése, a Cstv. 57.§ (1) bekezdés a) pontja, továbbá a Cstv. 57.§ (2) bekezdés c) pontja és a Cstv. 58.§ (1) bekezdése alapján 16.689.771,- Ft + Áfa összegű díj megfizetésére, és ezen összegű követelés felszámolási költségként történő nyilvántartásba vételére.

A felszámoló érdemben a kifogás elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a hivatkozott megbízási szerződés 3. pontja szerint a felek a sikerdíj összegéről később állapodnak meg, ilyen megállapodás pedig a felek között nem jött létre. Nem jött létre közöttük tehát

megállapodás sem a kifogásoló által követelt, sem más összegű megbízási díjról. Arra is hivatkozott, hogy a megbízóra kedvező ítélet nem a kifogásoló munkájának eredménye, hiszen a meghatalmazás visszavonását követően a felszámoló további jogcselekményeket végzett. Arra is hivatkozott, hogy a per – az alperes fellebbezése folytán – még be sem fejeződött, sikerről tehát még nem is lehet beszélni.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben támadott végzésével a kifogást elutasította.

A végzésének indokolásában elsőként a felszámoló alaki védekezése körében felhozottakról foglalt állást, és megállapította, hogy a kifogás nem késett el.

A kifogást érdemben vizsgálva rögzítette, hogy a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az előterjesztett díj-, illetve költségigény megalapozott-e, tehát tulajdonképpen vitatott hitelezői igény alapossága körében kellett döntenie a bíróságnak.

Kifejtette, hogy a felek között létrejött megbízási szerződés 3. pontjára alapítottnak a kifogásoló megbízási díjra nem tarthat igényt, mert a hivatkozott szerződés 3. pontja kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a kifogásolót csak sikerdíj illeti meg. Álláspontja szerint a megbízási díj mértéke azért sem állapítható meg, mert a felek a munkadíj megfizetésében semmilyen formában nem állapodtak meg. Hangsúlyozta, hogy a kifogásoló megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy az ügyvédi munkadíj összegét a felszámoló bíróságnak a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint kellene megállapítania, mert e rendelet a perben megállapítható ügyvédi munkadíjról rendelkezik, és a felszámoló bíróság a perbíróság hatáskörét nem veheti át, nem állapíthatja meg a perköltséget, illetve annak összegét sem.

A fentiek alapján megállapította, hogy a felszámoló megalapozottnak vitatta a kifogásoló ügyvédi munkadíjból és költségből eredő igényét, mert a felek közötti megbízási szerződésből egyáltalán nem állapítható meg annak összegszerűsége, a megbízási szerződés mögöttes szabályaként pedig a fentebb kifejtettek szerint nem alkalmazható a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a kifogást elutasította.

Az elsőfokú végzés ellen a kifogásoló terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kifogásoló igényének való helyt adást kérte.

Mindenekelőtt rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a kifogás elbírálása során figyelmen kívül hagyta a 2013. évi V. törvényre (Ptk.) és az 1998. évi XI. törvényre (Ütv.) történő hivatkozásait.

Kiemelte, hogy a felek nem vitásan sikerdíjban állapodtak meg, azonban a sikerdíj mértékét a megbízási szerződésben - írásba foglaltan - nem határozták meg. Hangsúlyozta, ez jelenti azt, hogy a felek között erre vonatkozóan ne jött volna létre szóbeli megállapodás, hiszen ingyenességről nem volt szó. A szerződés lényege álláspontja szerint az volt, hogy pervesztesség esetén ügyvédi munkadíj nem illeti meg, mivel sikerdíjban állapodtak meg, és a siker elmaradt. Ebben az esetben álláspontja szerint csak a költségei megtérítésére tarthatott volna igényt a szerződés alapján. Tehát kizárólag pervesztesség esetére mondott le a munkadíj igényéről. A felszámoló a megbízási idő előtti (a per jogerős befejezését megelőző) felmondásával elzárta a sikerdíj érvényesítésének lehetőségétől, és ezzel esedékessé tette az addig elvégzett munka elszámolását. A sikerdíjban történő megállapodása nem jelentheti azt, hogy a megbízott a megbízási szerződés idő előtti megszűnése esetére is előre lemond az őt megillető díjigényről.

A szerződés 17. pontjára hivatkozással kifejtette, hogy a megbízási szerződésben nem szabályozott kérdésekre a Ptk. és az Ütv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az Ütv. 9.§-ára és a Ptk. 6:61.§-ára hivatkozva hangsúlyozta, hogy az ügyvédet a tevékenységéért megbízási díj és költségterítés illeti meg, és a szerződéssel kikötött

szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből más nem következik – ellenszolgáltatás jár. Idézve a Ptk. 6:276.§-át rögzítette, hogy a megbízott megbízási díjra akkor is jogosult, ha az eredmény részben vagy egészben azért maradt el, mert a megbízott felróhatóan járt el.

Álláspontja szerint a Ptk., valamint az Ütv. hivatkozott rendelkezései alapján megbízási díjra akkor is jogosult lenne, ha az általa vitt eljárás nem vezetett volna eredményre. Erről azonban szó nincs, ugyanis a Székesfehérvári Törvényszék a keresete szerint marasztalta a S.M. Kft-t. Ennek megfelelően részére az elvégzett munka után ellenszolgáltatás, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerinti díjazás jár. Az elvégzett munkáért nem is csupán ellenszolgáltatás, hanem egyenértékű ellenszolgáltatás jár, ezért a munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdés szerint kell megállapítani az ügy rendkívüli bonyolultságára figyelemmel.

Az eljárással felmerült és indokolt költségei megtérítésére (4.479.771,- Ft + Áfa) álláspontja szerint a szerződés 10. és 17. pontja, valamint a Ptk. 6:276.§-a alapján tarthat igényt.

Végül a megbízási díj (munkadíj + felmerült és indokolt költség) körében kiemelte, hogy az a Ptk. 6:276.§(2)-(4) bekezdése szerint esedékesség vált, így megalapozottan tart annak megfizetésére igényt.

A felszámoló a fellebbezésre észrevételt nem tett.

A fellebbezés nem alapos.

Előjáróban rögzíti az ítéletábra, hogy a felszámolás kezdő időpontjára figyelemmel a 2016. évi CXXX. törvény 630.§ (1) bekezdése alapján a jelen eljárásban az 1952. évi III. törvény (Pp.) rendelkezései az irányadók.

Hangsúlyozandó az is, hogy jelen eljárásban a kifogásoló valójában a felszámoló által vitatottá tett hitelezői igényét kívánta érvényesíteni. Ebből következően a kérelme nem a Cstv. 51. § (1) bekezdése, hanem a Cstv. 46. § (6) bekezdése szerinti vitatott hitelezői igényként bírálendő el, mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt.

Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését, a fellebbezésben hivatkozottakra figyelemmel azonban az alábbiakat emeli ki.

A felek között 2015. május 27. napján létrejött szerződés 1. pontja szerint: „Felek egyezően rögzítik, hogy Megbízónak követelése áll fenn a SPAR Magyarország Kft.-vel szemben jogellenesen alkalmazott bónusz és jogellenesen alkalmazott adatszolgáltatási díj jogcímeken, amelyre nézve a megbízó polgári peres eljárást kíván kezdeményezni.”

A szerződés 2. pontja szerint: „Megbízó megbízza Megbízottat az 1. pontban megjelölt perben a jogi képviselőnek ellátására.”

A szerződés 3. pontja szerint: „A megbízás ellátása során kifejtett ügyvédi tevékenység tartalma – így különösen irattanulmányozás, tanácsadás, beadványszerkesztés, levélszerkesztés, okiratszerkesztés, bíróság előtti eljárás, tárgyalási jelenlét stb. Felek megállapodnak, hogy a jogi képviselő ellátásáért csak sikerdíj illeti meg a megbízottat, amelynek összegéről később állapodnak meg.”

A szerződés 10. pontja szerint: „A megbízás teljesítése során felmerülő költségeket, szakértői és egyéb költségeket a Megbízó viseli, ezek előlegezésére az Ügyvéd és az Ügyvédi Iroda nem köteles.”

A szerződés 11. pontja szerint: „Ha a megbízás a teljesítése előtt megszűnik, az Ügyvédi Iroda köteles a felvett megbízási díjjal elszámolni.”

A szerződés 17. pontja szerint: „Jelen megbízásra az itt nem szabályozott kérdésekben a 2013. évi V. törvény (Polgári Törvénykönyv) megbízásra vonatkozó szabályai, illetve az 1998. évi XI. törvény (Ügyvédi Törvény) vonatkozó rendelkezései irányadóak.”

A Ptk. 6:272.§-a szerint megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátásra, a megbízó pedig díj megfizetésére köteles.

Jelen esetben a felek a Ptk. 6:272.§-a szerinti megbízási szerződést kötöttek, amelyben a szerződés 3. pontja alapján a felek – a Ptk. 6:59.§ (2) bekezdése szerinti szerződési szabadság elve alapján – a megbízási szerződés Ptk. 6:272.§-a szerinti tartalmától eltérően ún. sikerdíjként határozták meg a megbízási díjat. Ebből következően – és a felek által sem vitatottan – a megbízott a sikerdíjként meghatározott megbízási díjra csak akkor tarthatott igényt, amennyiben a megbízás tárgyát képező perben a megbízó a megbízott által kifejtett ügyvédi tevékenység folytán pernyertes lesz.

Az egységes bírói gyakorlat szerint a megbízási szerződésben a felek érvényesen kiköthetik, hogy a megbízottnak sikerdíj akkor jár, ha ténylegesen bekövetkezik az az eredmény, amelynek érdekében a megbízott a tevékenységét kifejtette. Ilyenkor a szerződésben kikötött eredmény teljesülése az ellenszolgáltatásra való jogosultság előfeltétele.

A sikerdíjas megállapodás esetén a megbízott kockázata az eredmény és az is, hogy azt mennyi munkával, mennyi ráfordítással éri el. A megbízási díj ilyen formában történő kikötése tehát azzal a kockázattal is jár, hogy a megbízott munkája esetleg díjazás nélkül marad, ha tevékenysége nem jár eredménnyel.

A kifogásoló visszterhesség vélelmére történő hivatkozása nem alapos, hiszen maguk a felek állapodtak meg a szerződésben abban, hogy a megbízott részére megbízási díj nem, kizárólag a fentebb részletezett módon sikerdíj jár.

Jelen esetben a megbízó a megbízást 2019. november 4. napján, az elsőfokú ítélet korábbi hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet hozatalát megelőzően felmondta.

A Ptk. 6:278.§ (1) bekezdése szerint a szerződést bármelyik fél felmondhatja. A megbízási szerződés felmondása a szerződés bizalmi jellegére tekintettel bármikor megtörténhet, a felmondás megalapozottságát, jogszerűségét tehát a bíróságnak tovább nem kellett vizsgálnia.

Az ítéletábra előtt ismert az a bírói gyakorlat, miszerint sikerdíjas megbízási szerződés esetén a megbízott a sikerdíjjal azonos mértékű kártérítési igényt terjeszthet elő, ha az eredmény a megbízási szerződésnek a megbízó részéről történt önkényes felmondása után következett be (BH.2011.66., BH.2012.100.) A jelen esetben nem állapítható meg, hogy a felszámoló a megbízási szerződést önkényesen, olyan időpontban mondta fel, amikor az eredmény bekövetkezte már egyértelműen prognosztizálható volt. A felszámoló nem vitatott előadása szerint a felmondást követően a megbízás tárgyát képező eljárásban az elsőfokú bíróság még három tárgyalást tartott, ezt követően hozott az adósra nézve kedvező ítéletet. Az elsőfokú ítéletet a perbeli ellenfél megfellebbezte, a jelen elsőfokú eljárás alatt a per még folyamatban volt. Egy per vitelére szóló sikerdíjas ügyvédi megbízás felmondása nem tekinthető

önkényesnek, ha arra a másodfokú eljárásban meghozandó jogerős ítéletet megelőzően olyan időpontban kerül sor, amikor még az elsőfokú ítélet sem született meg.

A Ptk. 6:276.§ (2) bekezdése alapján a megbízási díj a szerződés teljesítésekor esedékes. Ha a szerződés a megbízás teljesítése előtt szűnt meg, a megbízott a megbízási díjnak tevékenységével arányos részét követelheti.

A korábban kifejtettek szerint a felek a szerződésükben a megbízott díjazásaként sikerdíjban állapodtak meg. A sikerdíjként meghatározott megbízási díj pedig a szerződés idő előtti megszűnése esetén nem váltható át – erre irányuló konkrét megállapodás hiányában - az elvégzett munka mennyisége után számítandó részarányos megbízási díjra.

A jelen esetben tehát a Ptk. 6:276.§ (2) bekezdése szerinti rendelkezés nem alkalmazható, hiszen a felek éppen a törvény e diszpozitív szabályától tértek el egyező akarattal.

A Ptk. 6:276.§ (4) bekezdése szerint a szerződés megszűnésekor a megbízó köteles a megbízottat a megbízás alapján harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni, valamint szükséges és indokolt költségeit megtéríteni.

Az ítéletábra álláspontja szerint jelen esetben a Ptk. 6:276.§ (4) bekezdése sem alkalmazható, hiszen a felek a szerződés 3. pontjában kifejezetten rögzítették, hogy a megbízás ellátásáért a kifogásolónak kizárólag sikerdíj jár. A felek nem állapodtak meg a megbízás ellátása során felmerült költségek külön, sikerdíjon felüli felszámításáról. Így ezen költségek megtérítésére a kifogásoló a szerződés alapján nem tarthat igényt.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyes végzését fenti pontosítással a Cstv. 6. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 259.§ és Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Győri Ítéletábra Fpkhf.IV.25.433/2020/2.